

dyb Rod i dette Thing. Den høitærede Minister brugte det Udtryk: der kommer en af Justitsministerens Underordnede og befaler en Mand at finde sig i, at hans Eiendom ødelægges, men kan bag efter ikke skaffe Manden nogen Erstatning. Ja, dersom det virkelig var det Offentlige, Landets Bestyrelse, som i og for sig var Skyld i Ødelæggelsen, kunde denne Begrundelse have Noget at sige, men det forholder sig ikke saa. Selv om der ingen Justitsminister var til, selv om der ingen Justits fandtes i dette Land, vilde Folk stimle sammen ved en Ildbrand for at søge at redde, og den Birkshof, det Offentlige har at udfolde, bestaar kun i at træde til som ordnende, for at Alt kan gaa tilbørligt til; derfor er der et Polititilsyn. Det er paa ingen Maade Justitsministerens Underordnede, der komme og befale Manden at finde sig i denne Ødelæggelse; det er Mennefeligheden, der befaler, og at Lovgivningen har vedkjendt sig denne Mennefelighed, det er saa naturligt, som det kan være. Den anden Utring af den høitærede Justitsminister fremkom ogsaa i Fjor og indeholdt en Henpegen til forskjellige Exempler, som i og for sig skulde lade Uretferdigheden i de bestaaende Forhold skinnes stærkere frem. Jeg skal nu heller ikke negte, at der kan komme saadanne Forhold tilstede, hvor det maa være tungt og haardt for en Mand at faae sin Eiendom ødelagt saaledes, at han lider et Tab ikke blot i Diebliffet, men ogsaa for længere Tid, fordi hans Høve eller Mark maltrakteres i et saadant Omfang, at den i længere Tid ikke kan bruges. Hvem borger os imidlertid for, naar vi vedtage den her foreslaaede Ordning, at da ikke Exempler i stik modsat Retning ville opstaa? Det ærede Medlem for Aarhus Amts 3die Valgkreds (N. Jensen) har jo allerede hentydet til, at overordentlig velhavende Mænd kunne lide stor Skade, som da i Følge den foreslaaede Ordning hele Kommunens fattige og smaa Behøvere skulde deltage i at udrede (Modsigelse). Jo, det kan meget let ske, overmaade let. Der findes netop ved Herregaarde, og undertiden ved Prestegaarde, Lokalteter af en saadan Betsaffenhed, at Ødelæggelse ikke kan undgaa, naar Ildbrand opstaar. Jeg kan overhovedet ikke se Andet, end at det hele Forhold er et saadant, at det maa overlades til Ordning af Frivillighedens Bei. Jeg kan saaledes erindre, at i min Barndom havde saa godt som ingen Smaafolk paa Landet deres Løssøre forfikkret; men det har dog aldrig været paatenkt at træde til med en Lov for at fremkalde en saadan Forsikring, og dog kunde man lige saa fuldt have gjort et saadant Skridt, som man nu skulde kunne gjøre det, der her foreslaas; men det vilde da vistnok have været lige saa urigtigt. Man er endog kommen bort fra at have et tungent Selskab for Fuzasuranc; man bestræber sig mere og mere for overhovedet at komme bort fra saadanne Lvangsbestemmelser. I den Slags Forhold, hvor

Folks Interesse med den største Nødvendighed kalder deres Omtanke frem, skal man ikke træde til med tungende og bindende Lovbud, thi jo mere man slaar ind paa denne Fremgangsmaade, desto mere umyndiggjør man Folk. Det er min Overbevisning, at man ikke alene ved denne Lov vilde foretage et Skridt, som er unødvendigt, men man vilde tillige gjøre Uret i to Henseender, nemlig baade pekuniært og aandeligt talt. Jeg kan derfor paa ingen Maade være med til at gaa ind paa den Lankegang, som her er fremsat, og jeg skal paa ethvert Punkt modsætte mig dette Lovforslag for Landets Bedkommende, saa meget mere som jeg er mig aldeles bevisst, at der er stærk Stemning imod det hele Landet over.

Justitsministeren: Jeg maa tilstaa, at der var Udskilligt i den ærede Taler's Foredrag, som jeg havde megen Vanskelighed ved at fatte, og navnlig forstod jeg ikke rigtig hans sidste stærke Angreb paa Lvangsforanstaltninger, som endog skulde kunne udøve en sjælelig nedtrykkende Indflydelse paa de paagældende Personer. Jeg skal tillade mig at gjøre opmærksom paa, at der ikke kan være Spor af Anledning til at anstille Sammenligning inellem det Lovforslag, hvorom der her er Tale, og saadanne Foranstaltninger, som har hentydede til, nemlig Foranstaltninger til at tvinge Folk til at asurere. Her er der ikke Spørgsmaal om at anvende nogen som helst Lvang imod noget Menneske. Forudsætningen for Lovforslaget er jo nemlig den, at Personer, som ikke kunne forsikre, hvormeget de end ønske at gjøre det, skulle have Afgang til en Erstatning. Der er ikke her Tale om, at man vil tvinge Personer til at forsikre deres Sæd paa Marken, tværtimod, det ærede Medlem kunde meget snarere have gjort denne Philippika gjældende imod de Medlemmer, som have større Tilbøjelighed til at søge Trøst for de Personer, der lide Skade, deri, at man skulde tvinge Forsikringsfælleskaberne til at tegne Forsikring paa de Gjenstande, hvorom der her er Tale. Der kunde der maaske være Tale om Lvang, men her forekommer det mig, at der aldeles ikke er Spor af Grund til at tale derom. Det ærede Medlem fremsatte i Begyndelsen af sit Foredrag nogle viftnot meget dybtindige Bemærkninger om, hvad der egentlig var Anledning til, at man samlede sig for at slukke Ildbrande; men jeg maa tilstaa, at jeg tvivler meget om, at Folk i Almindelighed i Følge disse Betragtninger ville underkende Nødvendigheden af, hvad jeg spør tillod mig at bemærke, nemlig dette, at for den jevne Almuesmand er det vanskeligt at forstaa, at han, naar Politimesteren eller Dvrigheden paa Stedet kommer og giver Ordre til at foretage Foranstaltninger, hvorved hans Eiendom ødelægges, da ikke skal kunne faae nogen Erstatning derfor ved at henvende sig til det Offentlige. Dersom man vilde svare en Mand,